

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри обліку і бізнес-консалтингу
Протокол № 6 від 17.01.2023 р.

Розробник(-и):
Лабунська Світлана Віталіївна, д.е.н., проф. кафедри
обліку і бізнес-консалтингу

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

«Організація управлінського обліку в системі менеджменту підприємства» – навчальна дисципліна, що вивчає методологію та методику побудови ефективної системи управлінського обліку на підприємстві, яка формує інформаційну базу щодо прийняття управлінських рішень.

В ході вивчення дисципліни розглядаються питання щодо функцій управлінського обліку в системі менеджменту підприємства, за кожним етапом розвитку системи менеджменту на основі застосування функціонального підходу. Уточнюється класифікація витрат операційної діяльності з метою управління, планування та оцінки витрат підприємства, особливості обліку витрат підприємства за центрами виникнення та відповідальності, обліку прямих витрат на калькуляційну одиницю згідно з МСФЗ та Н П(С)БО.

Окремі теми дисципліни присвячено вивченню питань побудови облікової політики підприємства, що здатна задовольнити інформаційні потреби системи менеджменту, щодо виникнення «слабких сигналів» за різних систем калькулювання та управління витратами, розглядаються особливості побудови, переваги та недоліки використання систем (DIREKT-COSTING, ABSORPTION COSTING та STANDART COSTING).

В навчальній дисципліні сконцентровано увагу на проблематиці організації системи бюджетування та контролю за управлінням витратами на підставі гнучкого бюджетування. Розглянуто особливості складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання, етапи складання бюджетів, види операційних та фінансових бюджетів. Окремо розглянуто питання формування підґрунтя для прийняття довгострокових інвестиційних рішень, питання особливостей організації управлінського обліку в межах проектного менеджменту.

Метою навчальної дисципліни «Організація управлінського обліку в системі менеджменту підприємства» є отримання знань та практичних навичок щодо формування, на основі облікових даних про оперативну діяльність підприємства, інформаційних систем, спрямованих на інформаційну підтримку прийняття ефективних управлінських рішень.

Завданням навчальної дисципліни є:

- вивчення та опанування спеціальним інструментарієм ведення управлінського обліку, ідентифікації, оцінки та калькулювання витрат підприємства, який дозволяє здійснити вихід за межі внутрішньої орієнтованості традиційного управлінського обліку і розуміння конкурентних позицій;
- визначення залежності між стратегічною позицією, обраною компанією, і очікуваним застосуванням управлінського обліку;
- формування навичок оцінки конкурентної переваги підприємств за рахунок аналізу способів скорочення витрат і / чи підвищення ступеня диференційованості продукції компанії за допомогою використання зв'язків у ланцюжку цінності і оптимізації факторів витрат

Предметом навчальної дисципліни є оптимізація витрат господарська діяльність підприємства та інформаційна підтримка забезпечення ефективного розвитку підприємства у перспективі.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	1
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	залік

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
	Дисертаційна робота

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
1	2
Здатність до формування системи управлінського обліку, як гнучкої інформаційної бази, для прийняття ефективних рішень щодо управління витратами діяльності	Формувати й аналізувати, управлінську звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень
Ідентифікувати, оцінювати та класифікувати витрати підприємства з позицій можливостей спрямування управлінського впливу	
Вміти застосовувати систему критеріального відбору та визначати дійсні витратами за інвестиційними проектами	
Здатність до цільового аналізу витрат підприємства в процесі дослідження ланцюжка цінностей та формування загальної стратегії бізнес-процесів	Формувати систему стратегічного обліку в межах розробленої стратегії підприємства
Застосовувати системи ефективного управління запасами підприємства	
Здійснювати калькулювання за видами діяльності (ABC-costing)	
Ідентифікувати та оцінювати ризики недосягнення управлінських цілей суб'єкта господарювання та наслідки прийняття управлінських рішень.	
Розробляти бюджети за всіма рівнями управлінського впливу	Вміти розробляти та впроваджувати систему бюджетування за всіма рівнями, оцінювати та аналізувати відхилення від бюджетів з метою формування системи інструментів управління витратами за слабкими сигналами
Здатність здійснення контролю бізнес-процесів підприємства за допомогою гнучкого бюджетування та аналізу відхилень	

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Управлінський облік - стратегічний облік в системі менеджменту підприємства

Тема 1. Роль управлінського обліку як підсистеми загальної системи менеджменту в управлінні підприємством

1.1 Розвиток управлінського обліку як підсистеми менеджменту підприємства.

1.2 Основні принципи та підходи до побудови управлінського обліку як гнучкої інформаційної системи .

1.3 Елементи управлінського процесу, роль та відповідальність бухгалтерів з управлінського обліку під час прийняття управлінських рішень в системі менеджменту підприємства.

Тема 2. Особливості класифікації витрат підприємства для оцінки та ідентифікації об'єкту управлінського впливу

2.1. Класифікації витрат підприємства з метою їх оцінки в процесі господарської діяльності підприємства та співставлення цетрів доходів та витрат.

2.2. Класифікація витрат для управління процесом їх накопичення, та оцінки фінансового результату діяльності підприємства.

2.3 Основні методи побудови «функції витрат».

2.4 Порівняльна характеристика підходів обліку виробничих витрат підприємства (організація обліку витрат на продукт) за МСФЗ та П(С)БО.

Тема 3. Організація обліку та оцінки браку та втрат підприємства в процесі господарської діяльності

3.1 Методи оцінки та обліку унормованих та понаднормованих втрат.

3.2 Оцінка простоїв та браку, ідентифікація втрат з ними пов'язаних.

Тема 4. Особливості побудови різних калькуляційних систем управлінського обліку з метою ідентифікації та оцінки об'єкту управлінського впливу

4.1. Особливості формування облікової політики та загальна характеристика системи калькулювання на замовлення.

4.2. Фактичне та нормальне калькулювання витрат на одиницю продукції.

4.3. Основні відмінності в оцінці запасів та витрат (за МСФЗ та П(С)БО) в по процесній системі калькулювання.

Змістовий модуль 2. Застосування систем управління витратами господарської діяльності за різних форм організації процесу управління та цілей менеджменту підприємства

Тема 5. CVP- аналіз як інструмент оцінки беззбиткової діяльності в системі управлінського обліку

5.1. Ціль, методи та основні припущення CVP-аналізу

5.2 Аналіз еластичності прибутку до мінливості витрат, ціни та обсягу продажів.

Тема 6. Особливості побудови та використання системи управління витратами підприємства за змінною складовою (DIREKT-COSTING)

6.1. Маржинальний підхід в оцінці витрат діяльності підприємства для визначення фінансового результату в системі управління за змінними витратами.

6.2. Маржинальний дохід та операційний прибуток, як ключові фінансові показники в системі менеджменту підприємства.

6.3. Переваги та недоліки використання системи DIREKT-COSTING.

Тема 7. Особливості побудови та використання системи управління повними витратами підприємства (система ABSORPTION COSTING)

7.1. Особливості оцінки калькуляційної одиниці з використанням методу повного поглинання витрат та порядок формування фінансового результату.

7.2. Переваги та недоліки використання системи ABSORPTION COSTING.

Тема 8. Особливості побудови та використання системи управління відхиленнями фактичних витрат від стандартних (система STANDART COSTING)

8.1 Принципи побудови нормативної бази витрат: за операціями, функціональним змістом та підрозділами.

8.2 Особливості підходів щодо унормування змінних та постійних витрат.

8.3 Розробка первинних документів, що дозволяють оперативно калькулювати фактичні витрати за операціями, функціональним змістом та підрозділами.

8.4 Методи нормального калькулювання. Розподіл відхилень фактичних витрат від стандартних за об'єктами калькулювання згідно П(С)БО та МСФЗ.

Змістовний модуль 3. Використання гнучкого бюджетування, як інформаційної основи, для організації «управління за слабкими сигналами» в системі менеджменту підприємства. Стратегічний управлінський облік.

Тема 9. Особливості складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання

9.1. Сутність та функції бюджетування

9.2. Етапи складання бюджетів. Види операційних та фінансових бюджетів.

9.3. Особливості бюджетування при маржинальному підході до оцінки витрат та за умов оцінки повних витрат

Тема 10. Організація управління витратами за відхиленнями

10.1. Організація та принципи ефективного функціонування підсистеми бюджетного контролю в загальній системі менеджменту підприємства

10.2. Контроль за виконанням бюджетів та аналіз відхилень фактичних витрат від стандартних (бюджетних) з використанням системи контрольних рахунків в обліковій політиці підприємства.

10.3 Особливості складання та переваги використання гнучких бюджетів для планування та контролю за витратами підприємства.

Тема 11. Стратегічний облік, як інформаційна основа прийняття довгострокових інвестиційних рішень системою менеджменту підприємства

11.1. Управління товарно – матеріальними запасами на підставі застосування моделі обґрунтованого розміру замовлення (EOQ).

11.2. Прийняття рішень стосовно ціноутворення

11.3 Недисконтовані та дисконтні методи оцінки довгострокових капітальних інвестицій.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

У процесі викладання навчальної дисципліни «Організація управлінського обліку в системі менеджменту підприємства» для реалізації визначених компетентностей освітньої програми та активізації освітнього процесу на лекційних та практичних заняттях передбачено застосування таких методів навчання як: міні-лекції (Тема 3,4,11), групова робота (Тема 1,2), ділові ігри (Тема 7,8,10), ситуаційні завдання (Тема 5,6,9).

Під час проведення лекційних та практичних занять використовуються: пояснювально-ілюстративний метод, проблемне викладання, частково-пошуковий, дослідницький методи викладання.

Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні та практичні завдання, виконання індивідуального завдання, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у здобувачів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

Підсумковий контроль

Підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума (проста) балів за результати успішності пошукача при поточному та модульному контролі. Залік виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру.

Загальна таблиця балів за виконання завдань за навчальною дисципліною:

Види навчальних занять	Максимальна кількість балів
Практичні заняття	40
Письмова контрольна робота	40
Індивідуальне завдання	20

Поточне оцінювання знань здобувача проводиться під час лекційних і практичних занять за такими критеріями:

Практичні заняття (10 бали за кожне практичне завдання):

5 – завдання виконано з деякими помилками та здано без захисту;

8 – завдання виконано вірно та здано без захисту;

10 – завдання виконано вірно та захист звіту відповідно до графіку навчального процесу

Контрольні роботи (20 балів за кожну контрольну роботу):

Контрольні роботи побудовані у вигляді наскрізних задач:

20% правильних відповідей – 5 бали;

40% правильних відповідей – 10 балів;

60% правильних відповідей – 12 балів;

80% правильних відповідей – 15 балів;

100% правильних відповідей – 20 балів.

Індивідуальне науково-творче завдання з презентацією матеріалу (20 балів):

Критеріями оцінювання індивідуального науково-творчого завдання є: здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння аналізувати та забезпечувати відповідність запропонованих в роботі закладів сучасній нормативно-правовій базі України; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору на певне проблемне питання; застосування аналітичних підходів; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; авторське осмислення виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; порівняння особливостей застосування методичних підходів щодо ідентифікації та оцінки облікових об'єктів відповідно до вимог МСБО (МСФЗ) та

національних стандартів бухгалтерського обліку, застосування методів автоматизації та математичних методів під час обробки статистичного матеріалу та під час інтерпретації отриманих результатів.

Бальне оцінювання *Індивідуального науково-творчого завдання* здійснюється за наступними критеріями:

20 балів – зміст та структура виконаного індивідуального відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено комплексне дослідження об'єкту дослідження;

15 балів – зміст та структура виконаного завдання відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів дослідження та подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об'єкту дослідження, відповідно меті есе;

10 балів – проведено достатнє дослідження стану об'єкту дослідження, відповідно меті завдання, зміст та структура виконаного завдання відповідають меті дослідження, запропонована презентація результатів;

5 балів – дослідження та подано пояснення й висновки стосовно поставлених завдань; проведено достатнє дослідження стану об'єкту дослідження відповідно меті, але недостатньо коректно визначено напрямків вирішення поставлених завдань;

0 – зміст та структура виконаного завдання не відповідають меті дослідження або виконання завдання відсутнє.

Здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії слід **вважати атестованими**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Стратегічний облік як гнучка інформаційна система прийняття управлінських рішень в системі менеджменту суб'єктів господарювання			
ТЕМА 1. Роль управлінського обліку як підсистеми загальної системи менеджменту в управлінні підприємством.	<i>Аудиторна робота</i>		
	<i>Лекції 1 Тема1 Роль управлінського обліку як підсистеми загальної системи менеджменту в управлінні підприємством</i>		
	<i>Практичне заняття 1</i> Визначення особливостей побудови системи управлінського обліку в залежності від розвитку та інформаційних запитів системи менеджменту. Ідентифікація і використання витрат для прийняття управлінських рішень. Виділення і кількісне вимірювання релевантних витрат для визначеного управлінського рішення.	Виконання практичних завдань	

	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття	Вивчення теоретичного матеріалу	
ТЕМА 2 Особливості класифікації витрат підприємства для оцінки та ідентифікації об'єкту управлінського впливу	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 2 Тема 2 Особливості класифікації витрат підприємства для оцінки та ідентифікації об'єкту управлінського впливу		
	<i>Практичне заняття 2</i> Практичне заняття з розв'язання завдань щодо класифікації витрат. Розв'язання задач щодо складання виробничого звіту підприємства. Розв'язання задач щодо оцінки прямих матеріальних витрат на продукцію. Розгляд методів побудови функції витрат.	Перевірка практичних робіт	10
	<i>Самостійна робота</i>		
	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до лабораторного заняття	Вивчення теоретичного матеріалу	
ТЕМА 3 Організація обліку та оцінки браку та втрат підприємства в процесі господарської діяльності	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 3 Тема 3. Організація обліку та оцінки браку та втрат підприємства в процесі господарської діяльності		
	<i>Практичне заняття 3</i> Розв'язання задач щодо методів оцінки та відображення в обліку нормованих та понаднормованих втрат підприємства. Розв'язання задач щодо методів ідентифікації та оцінки втрат підприємства у зв'язку з простоями та браком.	Виконання практичних завдань.	
	<i>Самостійна робота</i>		
	Виконання домашніх завдань. Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Вивчення теоретичного матеріалу	
ТЕМА 4 Особливості	<i>Аудиторна робота</i>		
	Лекція 3 Тема 4 Особливості побудови різних калькуляційних систем управлінського обліку з метою ідентифікації та оцінки об'єкту управлінського впливу		

побудови різних калькуляційних систем управлінського обліку з метою ідентифікації та оцінки об'єкту управлінського впливу	<i>Практичне заняття 3</i> Рішення задач щодо розподілу накладних витрат підприємства. Розв'язання задач та розгляд практичних ситуацій щодо побудови системи калькулювання на замовлення та попроцесної системи калькулювання на вітчизняних та зарубіжних підприємствах. Особливості обліку незавершеного виробництва при застосуванні попроцесної системи калькулювання. Розв'язання задач щодо застосування методу середньозваженої собівартості та методу ФІФО при попроцесній системі		Перевірка практичних робіт	10
	Самостійна робота			
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		Вивчення теоретичного матеріалу	
Змістовий модуль 2. Застосування систем управління витратами господарської діяльності за різних форм організації процесу управління та цілей менеджменту підприємства				
Тема 5 СVP- аналіз як інструмент оцінки беззбиткової діяльності в системі управлінського обліку	Аудиторна робота			
	<i>Лекція 4</i> Тема 5 СVP- аналіз як інструмент оцінки беззбиткової діяльності в системі управлінського обліку			
	<i>Практичне заняття 4</i> Розв'язання задач щодо визначення точки беззбитковості різними методами. Розв'язання задач з використанням елементів маржинального аналізу.		Поточна контрольна робота №1	20
	Самостійна робота			
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		Вивчення теоретичного матеріалу	
ТЕМА 6 Особливості побудови та використання системи управління витратами підприємства за змінною складовою (DIREKT-COSTING)	Аудиторна робота			
	<i>Лекція 5</i> Тема 6. Особливості побудови та використання системи управління витратами підприємства за змінною складовою (DIREKT-COSTING)			
	<i>Практичне заняття 5</i> Рішення задач та розгляд практичних ситуацій щодо управління витратами в системі DIRECT-COSTING. Виділення переваг та недоліків даної системи управління витратами		Перевірка практичних робіт	10

	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою	Вивчення теоретичного матеріалу	
ТЕМА 7 Особливості побудови та використання системи управління повними витратами підприємства (система ABSORPTION COSTING)	Аудиторна робота		
	Лекція 6 Тема 7 Особливості побудови та використання системи управління повними витратами підприємства (система ABSORPTION COSTING)		
	<i>Практичне заняття 6</i> Рішення задач та розгляд практичних ситуацій щодо управління витратами в системі ABSORPTION-COSTING. Виділення переваг та недоліків даної системи управління витратами	Виконання практичних завдань	
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою	Вивчення теоретичного матеріалу	
ТЕМА 8 Особливості побудови та використання системи управління відхиленнями фактичних витрат від стандартних (система STANDART COSTING)	Аудиторна робота		
	Лекція 7 Тема 8 Особливості побудови та використання системи управління відхиленнями фактичних витрат від стандартних (система STANDART COSTING)		
	<i>Практичне заняття 7</i> Рішення задач та розгляд практичних ситуацій щодо управління витратами в системі STANDART-COSTING. Виділення переваг та недоліків даної системи управління витратами	Перевірка практичних робіт	10
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою	Вивчення теоретичного матеріалу	
Змістовний модуль 3. Використання гнучкого бюджетування, як інформаційної основи, для організації «управління за слабкими сигналами» в системі менеджменту підприємства. Стратегічний управлінський облік.			
ТЕМА 9 Особливості	Аудиторна робота		

складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання	Лекція 8 Тема 9. Особливості складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання		
	Практичне заняття 8 Складання кошторисів: витрат на оплату праці, виробничої собівартості, запасів, витрат на реалізацію (комерційних витрат підприємства), витрат на адміністративну діяльність та інших витрат. Розв'язання задач зі складання кошторисного звіту про прибутки та збитки підприємства. Складання зведеного кошторису підприємства.	Виконання практичних завдань	
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою	Вивчення теоретичного матеріалу	
ТЕМА 10 Організація управління витратами за відхиленнями	Аудиторна робота		
	Лекція 9 Тема 10 Організація управління витратами за відхиленнями		
	Практичне заняття 9 Розв'язання задач щодо визначення бюджетних відхилень за матеріальними витратами та заробітною платою. Розрахунок відхилень за виробничими накладними витратами. Організація та принципи ефективного функціонування підсистеми бюджетного контролю в загальній системі менеджменту підприємства. Обґрунтування особливостей використання гнучких бюджетів в діяльності підприємства. Письмова контрольна робота	Виконання практичних завдань Поточна контрольна робота №2	20
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою	Вивчення теоретичного матеріалу	
ТЕМА 11 Стратегічний облік, як інформаційна основа прийняття довгострокових	Аудиторна робота		
	Лекція 10 Тема 11 Стратегічний облік, як інформаційна основа прийняття довгострокових інвестиційних рішень системою менеджменту підприємства		

інвестиційних рішень системою менеджменту підприємства	<i>Практичне заняття 10</i> Розв'язання задач щодо визначення обґрунтованого розміру замовлення. Прийняття та обґрунтування рішень стосовно "спецзамовлення". Рішення задач щодо використання недисконтованих та дисконтованих методів оцінки інвестицій. <i>Оприлюднення індивідуального завдання</i>	Виконання практичних завдань	20
	Самостійна робота		
	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання практичних завдань за темою	Вивчення теоретичного матеріалу	

Рекомендована література

Основна:

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. ЦНЛ.2020. 534с.
2. Гладій І. О. Формування системи управлінської звітності в процесі реалізації стратегії підприємства. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки». 2020. № 38. С. 92–95
3. Гринь В. П. Історичні аспекти виникнення стратегічного управлінського обліку. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2021. № 1 (48). С. 13–19.
4. Гуцаленко Л. Управлінський облік: навчальний посібник. К.ЦНЛ. 2020. 370с
5. Пилипів Н. І., Максимів Ю. В., П'ятничук І. Д. Управлінський облік : навчально- методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. Івано-Франківськ, 2018. 380 с.
6. Управлінський облік : підручник/ О.В.Фоміна, О.А. Мошковська , О.О.Августова [та ін.]: за заг. Ред.О. В. Фоміної. – Київ : Київ. нац. торг.- екон.ун- т, 2021. – 228 с.

Додаткова:

8. Пушкар М.Р. Управлінський облік як концепція отримання інформації для менеджерів операційного рівня. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки. № 68.2022.С 103-109
9. Steven M. Bragg, CPA Cost Accounting Fundamentals/ Essential Concepts and Examples. Accounting Tools Inc, USA,(2022). P. 252
10. Костякова А.А. Стратегічний управлінський облік: сутність та поняття. Причорноморські економічні студії. Випуск 39-2. 2019 С.99-102.
11. Seal, W., Rohde, C., Garrison, R.H. & Noreen E.W. “Management Accounting”, 6.ed. McGraw-Hill,(2019).
12. Cost Management: Accounting and Control, Fifth Edition Don R. Hansen and Maryanne, M. Mowen (2019)

Інтернет ресурси:

13. Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку [Електронний ресурс].
Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
14. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.99 № 996-XIV зі змінами та доповненнями. [Електронний ресурс].
Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua>
15. Global Management Accounting Principles [Електронний ресурс]. Режим доступу :
<https://www.cgma.org/content/dam/cgma/resources/reports/downloadabledocuments/global-management-accounting-principles.pdf>
16. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С.Кузнеця [Електронний ресурс].
Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/course/view.php?id=5541>